

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

19.06.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Вестник Труд](#)

✓ **Разтресе ли улицата и икономиката?**

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=2071988>

Годината още не е преполовила, а страната е разтърсвана от втора вълна протести, след като февруарските бунтове срещу високите сметки за ток доведоха до оставка на кабинета "Борисов" и предсрочни парламентарни избори. Този път причините не са икономически, а политически. Улицата иска тотална промяна на политическата система.

Какви икономически сценарии можем да очакваме в резултат на уличния натиск? Можем да дадем само няколко примера - Българската фондова борса отчита пети пореден ден на спад, а само преди ден БНБ обяви, че за първите 4 месеца на годината чуждите инвестиции са се свили с 60% на годишна база - факт, за който принос със сигурност имат и февруарските протести. "Труд" се опита да намери отговор за ефекта от политическата несигурност сред икономически експерти.

Георги Ангелов, "Отворено общество": Все пак някога трябва да имаме стабилен кабинет

Най-лошият сценарий е това, което преживяхме през март - падане на правителство, служебен кабинет, нови избори и вероятно наесен евентуално нова конфигурация в парламента или пък същата. Това би удължило политическата несигурност, но така или иначе сме го преживели, не е фатално. Общо взето, служебното правителство беше сравнително стабилизиращо за системата и не допусна голям срив. По-скоро въпросът е след това какво ще се случи - дали няма да се повтори абсолютно същата или подобна ситуация, да е трудно да се състави правителство, което да е стабилно. Но все пак в крайна сметка, в някакъв момент, трябва да има стабилно правителство, което да може да управлява 4 години.

Какво се случи напоследък? През първите 1-2 седмици много хора бяха склонни да дадат кредит на доверие на правителството, виждайки премиера, експертния характер и т.н., но изглежда това вече изчезна. След назначението на Делян Пеевски вече много трудно това правителство се възприема като експертно, което е независимо от исканията на един или друг кръг или дори конкретен човек, който реши, че иска да стане шеф на ДАНС.

Оттук нататък е много трудно този кабинет да изглежда стабилен и да предлага перспективи на инвеститорите. Всички го разглеждат като доста слаб, който може да падне всеки момент. Не е ясно дали ще има протести или не, но то не предлага перспектива, че ще управлява 4 години и че ако днес дойде някой инвеститор и преговаря със съответния министър, той ще е на поста си след две седмици. Перспективата рязко се промени и изчезна представата, че нещата се стабилизират. Това се видя и на вчерашната (б.р., в понеделник) емисия от 7-годишни облигации на Министерство на финансите, която е с 0,3 процентни пункта по-висока лихва. А това е показател, че несигурността се увеличава.

Трудно ми е да посоча позитивен сценарий. Той изисква големи промени в начина, по който функционира това правителство. Да се промени балансът на силите и не премиерът да бъде изнудван да назначава този и онзи, а да е ясно, че има някакви професионални критерии и че той може да спира назначения, които са неадекватни.

Васил Велев, Асоциация на индустриалния капитал в България: Предсрочните избори не са изход от кризата

Резултатът от политическата нестабилност в България от последните дни е, че инвеститорите се разколебават, борсата тръгна надолу, а външният дълг на България се оскъпява и може да се финансира при по-високи лихви. Това са най-бързите сигнали, които показват, че бизнес средата започва да се влошава.

Смятам, че протестите на хората са основателни и справедливи. Те трябва да принудят политиките да водят диалог с обществото. Не е достатъчно да се сменят едни лица с други и да се продължи постарому. Вариантът оставка на правителството, разпускане на парламента и предсрочни избори няма да доведе до нищо по-добро от сегашната ситуация. Ако се проведат предсрочни избори, те ще бъдат при старите условия и резултатът ще бъде същият или дори по-лош.

През това време икономиката ще е слязла на още по-ниско ниво и може да се стигне до разпад на енергийната система. Затова трябва да внимаваме какво си пожелаваме.

Вместо това парламентът трябва да работи, за да приеме ред неотложни закони. Необходими са конкретни мерки, които в обозрим срок да бъдат приети от Народното събрание. Със сигурност поправките в Избирателния кодекс, с които се зае парламентът, са важни. Но не по-малко наложителни са промените в законодателството в енергетиката, за да се предотврати разпад на електроенергийната система.

Необходими са спешни поправки в законите, които регулират естествените и изкуствено създадените монополи. За да се случи това, премиерът и правителството трябва да бъдат оставени да работят, а вмешателството в работата им трябва да бъде ограничено.

Александър Бебов, Балканска консултантска компания: Инвеститорите искат повече яснота

При всички случаи продължаването на политическата неяснота може да доведе до това наистина да има загубени средства по европейски програми, а бюджетът за 2013 г. да не се изпълни както трябва. Индиректно, но много важно, е, че всички чуждестранни директни и финансови инвеститори биха се притеснявали изключително много от политическата несигурност. В този смисъл яснота по-рано, отколкото по-късно, винаги е много важна.

Добрият сценарий е при всички случаи постигане на някакво разрешение. Дали то ще е свързано с избори, които обаче биха довели до някакво значително по-различно положение, отколкото е сега в парламента? Или пък стабилизиране на правителството на Орешарски, разбира се, свързано с повече яснота по отношение на вземането на кадрови решения, или промени, свързани със сегашни назначения...

При всички положения в някаква степен даване на по-голяма сила, която той да има при вземане на решенията, би довело до някакъв положителен ефект върху пазарите и България.

Инвеститорите са доста по-несигурни, защото Орешарски е възприеман изключително добре от международната финансова общност. На пазарите на еврооблигации е възприеман много добре от гледна точка на управление на риска. При всички положения, ако има ескалация на напрежението, това би имало ефект върху облигациите.

Левон Хампарцумян, изпълнителен директор на "Уникредит Булбанк": По-важно е да се върнем към растеж

Ако продължително време има нестабилност, очевидно рискът в държавата ще се повиши, а оттам и банковите лихви, но не протестите са проблемът. Проблемът е дали ще успеем институционално да наредим страната си. Ако не успеем скоро да вкараме нещата в един прагматичен контекст, да имаме работещо правителство, което се занимава с икономиката повече, отколкото със специалните служби и митниците, тенденцията ще е отрицателна.

Не мисля, че изборите имат директно влияние върху икономическия растеж, въпросът не е дали ще имаме още едни избори, въпросът е дали политиките имат необходимите познания и воля да рестартират икономиката и да ни сложат отново на пътя на един по-съществен растеж.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал](#)

✓ Заплатите в България растат въпреки увеличаващата се безработица

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/06/18/2084659_zaplatite_v_bulgariia_rastat_vupreki_uvelichavashтата/

Според доклад на Европейската комисия приспособяването към кризата е било най-трудно за нискоквалифицираните работници

Пазарът на труда в България реагира по-силно на ръстовете и спадовете в икономиката, отколкото в други европейски държави. Това е един от изводите в доклад за пазара на труда в страната, публикуван от Европейската комисия (ЕК). Изчисленията на авторите показват, че реакцията е два до три пъти по-силна, отколкото средно за ЕС.

В анализа се посочва, че безработицата в България се е удвоила от 5 до 12% от 2008 до 2012 г. Въпреки това обаче средното заплащане е нараствало с двуцифрени темпове по време на кризата и с около 6% за периода 2011-2012 г. Така по време на кризата пазарът на труда се е приспособил чрез загуба на работни места вместо чрез намаляване на доходите. Авторите на доклада обаче отбелязват, че рязкото свиване на заетостта трябва да се разглежда в контекста на прегряващ пазар на труда през предходните години. Сегашните показатели са по-добри от тези в началото на XXI век, но сравнението е с ниска база, допълват те.

Механичен ефект

По време на кризата на работа са останали по-висококвалифицираните служители, които вършат същата или по-голям обем работа, за сметка на закриване на по-нископлатени позиции. Тази тенденция се потвърждава и от данните, цитирани в доклада. Между 2008 и 2011 г. заетостта сред нискоквалифицираните работници е спаднала с 40% и само с 6% при висококвалифицираните позиции. През 2011 г. безработицата в първата група е малко под една трета и едва 5% във втората.

Така, дори заплатите на висококвалифицираните служители да са останали на същите нива, изчислението ще покаже ръст на доходите. Този механичен ефект е и основната причина за силния ръст на производителността на труда през втората половина на 2010 г. и първата на 2011 г.

Все още конкурентни

Всъщност, ако производителността на труда се увеличава заедно с разходите на работодателите за труд, икономиката не губи конкурентоспособността си. Проблем обаче има, когато възнагажденията на работещите нарастват повече от тяхната ефективност. През миналата година например работодателите са заплащали за труд с около 7-8% повече на годишна база, но производителността също е растяла със сравнително бързи темпове - около 5-6%, показват данните на националната статистика. Разминаване има през първото тримесечие на тази година. Данните на Националния статистически институт (НСИ), които излязоха във вторник, показват, че разходите на работодателите за труд са се увеличили с 4.7% спрямо година по рано. Показателят за производителност (БВП на един зает) пък се е увеличил с под процент (0.7%).

През периода 2008 - 2010 г. средното заплащане е растяло с темпове, по-ниски от производителността на труда. Според тях преди кризата увеличението на заплатите е било съпоставимо с това на производителността. По време на кризата и двата показателя са нараснали значително, се сочи още в доклада.

Все пак авторите отбелязват и че силният ръст на заплатите е от много ниска база, като по този показател все още сме на опашката в ЕС (БВП на глава от населението, коригиран спрямо покупателната способност, е 45% от средното за ЕС). Производителността обаче също е най-ниска в сравнение с другите европейски страни.

И административна тежест

Един от основните фактори за ръста на разходите на работодателите за труд обаче е чисто административен - постоянното нарастване на максималните осигурителни прагове в началото на всяка година. За пръв път през 2013 г. мярката не беше разпростряна върху браншовете, в които синдикатите и работодателските организации не успяха да се договорят. Там, където имаше постигнато решение обаче, те бяха увеличени средно с около 4%. Праговете нямат толкова съществено влияние в региони с високи заплати (София например), но в населените места с по-ниски възнаграждения и висока безработица увеличението им оказва сериозен натиск върху разходите за труд.

Според авторите на доклада голямата ножица между безработицата в различните региони на страната съществува още отпреди кризата. В момента те варират между 6% в столицата и 20% в най-бедните региони. Въпреки това ръстът на заплащането е силен и в регионите с висока безработица.

Това разминаване между заетост и възнаграждения съществува и по сектори. Авторите отбелязват, че в строителството например за периода между 2008 и 2011 г. са били загубени над 30% от работните места, а в индустрията има спад на заетите от около една пета. Заплатите обаче са продължили да растат. Между 2008 и 2010 г. в строителството ръстът е бил 27%, става ясно от доклада. Този ефект частично може да се обясни с реструктурирането на пазара на труда (бел. авт. - по принцип строителството е сред секторите с най-много нискоквалифицирани работни места) и изсветляване на икономиката.

Авторите на доклада цитират непубликувани данни, според които минималните прагове са с около 20% под средното заплащане по сектори. Те имат по-голямо покритие и са по-близо до средните възнаграждения най-вече в по-нископлатените браншове.

Посочва се и че договарянето на заплати в България е сравнително гъвкаво. По данни от БНБ от 2011 г., цитирани в доклада, едва за 14% от работниците възнагражденията се определят с колективни трудови договори. Увеличението на дългосрочната безработица (бел. авт. - над една година), както и разтварянето на ножицата между служителите по квалификация и географски региони обаче са индикация, че голяма част от текущата безработица може да се превърне в структурна.

Силен износ

Въпреки силния ръст на разходите за труд конкурентоспособността на българската икономика не се е влошила и износьт остава силен. Това вероятно е следствие от други фактори, като например подобрене в качеството на продукцията, а също и благоприятни цени на международните пазари.

✓ Държавата финансира участие в 19 панаира

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2013/06/18/2084901_durjavata_finansira_uchastie_v_19_panaira/

Подкрепата е ориентирана най-вече към фирми с експортен потенциал

Общо в 19 международни панаира и изложби ще могат да участват българските фирми през следващата една година с помощта на държавата. Това предвиждат обявените наскоро планове на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП), след като срокът на проекта за насърчаване на интернационализацията на българските предприятия беше удължен до април 2014 г. Той е с общ бюджет 27.4 млн. лв., от които 18 млн. лв. са предвидени за панаири. След като през първите две години на първоначално тригодишния проект бяха усвоени по-малко от половината от средствата, миналата година проявите на практика бяха замразени, главно заради проблеми с финансирането. С удължаването на срока сега агенцията ще се опита да навакса част от пропуските. И макар че първоначално предвидените 115 национални участия явно няма да бъдат постигнати, от ИАНМСП смятат да компенсират това, като включат по-голям брой фирми.

В индикативната програма, която е публикувана на сайта на агенцията, са предвидени участия в изложения в широк кръг от сектори. Традиционно най-посещавани са панаири от хранително-вкусовата промишленост, сектора на информационните и комуникационните технологии, винопроизводството, козметиката, мебелната промишленост.

Има ли ефект

Като цяло компаниите, които участват в панаири, са доволни от резултатите и отново искат да отидат. "Досега сме били на две изложения и със сигурност ще кандидатстваме пак, защото живият контакт е много важен, бизнес не може да се прави само с имейли, а помощта на агенцията е сериозна", каза управителят на "Герада - ГМ" Герасим Дочев. Фирмата се занимава с производство, съхранение, разфасовка, преработка и търговия на пчелен мед и пчелни продукти. По думите на Дочев след тези събития компанията добавя поне по един нов клиент. "Много е важно обаче да си добре подготвен", посочи той.

Според анализ на Института за икономическа политика (ИИП) от април тази година над две трети от фирмите посочват, че са реализирали износ след участието си в събития в чужбина (включително и търговски мисии), а почти 80% са постигнали увеличение на поръчките поне в едно от трите направления - нов чужд пазар, увеличаване на поръчките към вече съществуващ чужд пазар и увеличаване на поръчките за българския пазар. По данни на ИАНМСП близо 60% от фирмите са сключили сделки.

Събитията обаче имат не само финансов, но и икономически ефект. Освен контактите, които фирмите установяват, на панаири те имат възможност също да се ориентират за новостите и тенденциите в своя бранш. В анализа на ИИП се посочва, че след участието си в такива събития в чужбина близо половината от фирмите внедряват нов продукт или подобряват качеството си. Увеличение се отчита и в броя на наетите служители.

Не липсват естествено и критики към агенцията. Те основно са свързани с това, че на панаири винаги ходят едни и същи фирми и не се дава шанс и на други. За изминалите три години например има общо 637 участия в изложения, но те са разпределени между 333 фирми. Според изпълнителния директор Никола Стоянов обаче причината за това е, че най-често кандидатстват едни и същи фирми, а много от предприятията като цяло не са активни и не се интересуват какви възможности има да разширят бизнеса си.

Какви са критериите

Сега целта на агенцията е да постигне максимален ефект от предстоящите събития през следващата една година. Наскоро Стоянов коментира, че резултатите на ИАНМСП ще се измерват с ръста на износа. Затова и ще се разчита на най-подготвените фирми, които имат най-голям шанс за успех. За целта бяха променени критериите за подбор за участие и новите условия дори вече бяха приложени за изложението на хранително-вкусовата промишленост ANUGA, което ще се проведе през октомври в Германия. "Намалихме административните изисквания и изготвихме точкова система, за да стимулираме да дойдат фирми, които имат реален експортен потенциал", каза Стоянов в интервю за "Капитал Daily". Така например кандидатите получават повече точки, ако през последната година са изнесли продукция, участвали са в панаири на собствени разноски, имат интернет сайт на английски и т.н. От агенцията планират да наемат и по-големи изложбени площи, за да може да участват повече български предприятия. На практика агенцията плаща участието на компанията в съответния панаир, а личните разноски за път и настаняване са за сметка на предприемача.

✓ Фондация "Уникредит" ще финансира бизнес проекти със социална кауза

http://www.capital.bg/biznes/finansi/2013/06/18/2084916_fondaciia_unikredit_shte_finansira_biznes_proekti_sus/

До 28 юни е срокът за кандидатстване за участие в програмата за социално предприемачество Фондация "Уникредит" и Уникредит Булбанк ще си партнират с Българския център за нестопанско право (БЦНП) за организирането на програмата за социално предприемачество за нестопански организации за 2013-2014 г. Програмата се организира от БЦНП за трета поредна година, като в рамките на следващите три години фондация "Уникредит" ще партнира на центъра за провеждането ѝ.

Концепцията

Идеята на инициативата е да подкрепи неправителствените организации да развият бизнес инициативи, които да са им от полза в осъществяването на основните им мисии. По този начин компаниите от нестопанския сектор могат да придобият умения за създаване на собствени източници на финансиране на дейността си.

По думите на програмния директор на фондация "Уникредит" за Централна и Източна Европа Гуидо Монци това им дава възможност да не разчитат само на донорски организации за осъществяването на дейността си. "Инвестицията в добри бизнес идеи гарантира дългосрочна устойчивост и финансова независимост на неправителствените организации", коментира от своя страна програмният директор на БЦНП Любен Панов. В рамките на програмата центърът провежда обучения сред нестопански организации, които имат конкретни идеи за развиване на дадена стопанска дейност. Важно условие е тя да бъде свързана с основната им мисия. С помощта на експерти организациите получават възможност да оценят потенциала на идеите си и да ги разработят в конкретен бизнес план. Във финалния етап на програмата се провежда конкурс за бизнес план, като трите най-добри проекта получават финансиране, с което да бъдат реализирани.

Условия за участие

Общият награден фонд за тазгодишното издание на програмата е 30 хил. лв. (при 25 хил. лв. за миналата година). Половината от средствата са осигурени от дарение на фондация "Уникредит" като част от сключеното споразумение за партньорство с БНПЦ. Общата сума на направеното от фондацията дарение е 140 хил. лв. за период от три години. Параметрите на партньорството предвиждат още експерти от Уникредит Булбанк да се включат в провежданите по програмата обучения за нестопанските организации.

Срокът, в който представителите на нестопанския сектор могат да кандидатстват за включване в тазгодишното издание на програмата, е до 28 юни. Условията за кандидатстване са организациите да съществуват от повече от една година (т.е. да са регистрирани преди 30 юни 2012 г.) и да са изпълнили успешно поне два проекта или инициативи в рамките на последните две години. Освен това те трябва да имат годишни приходи от над 10 хил. лв. за 2012 г. или над 30 хил. лв. за последните две години (2011 и 2012 г.).

Вестник Труд

✓ София с 36 пъти повече европари от Монтана

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=2071741>

Монтана, Перник и Търговище са областите, които са спечелили най-малко европари по седемте оперативни програми. Най-много средства е привлякла София-град, следвана от Бургас и Пловдив. Разликата между първата и последната област в тази класация е повече от 36 пъти.

Ако сметките се правят като суми на човек от населението в съответните области, разликата между първата в подреждането - Габрово, и последната - Монтана, е 6 пъти.

Това показва справка в системата за управление на евросредствата ИСУН. В сметките не влизат парите, които общините, фирмите, институциите и неправителствените организации в областите са спечелили по Програмата за развитие на селските райони и по тази за рибарство.

Досега общините, институциите и фирмите в една от най-бедните области - Монтана, са спечелили европроекти за 96,33 млн. лв. Парите са разпределени сред само 72 организации с общо 132 договора. По повече от 30 от проектите обаче все още не е получен и лев или защото са в началото на изпълнението, или защото вече са прекратени. На жител от област Монтана се падат по 650 лв. от оперативните програми.

Северозападна България, в която се намира Монтана, е и регионът с най-малко спечелени европари. Сред основните причини е липсата на капацитет за подготовка на качествени предложения. През следващия програмен период (2014 - 2020 г.) към този регион ще бъдат насочени специални средства. Все още не е решено как точно ще стане това. Другите области от Северозападна България също са в края на класацията по привлечени средства. Те обаче изпреварват близката до София Пернишка област. Тя има проекти за 97,84 млн. лв. На жител се падат по 732 лв.

На обратния полюс по привлечени евросредства на човек е Габрово. Там парите са рекордните 3747 лв., а общо са привлечени 459,8 млн. лв. В повечето области средната сума от европарите на жител варира между 1000 и 1400 лв. На този фон се открояват София - област, където средствата са 2798 лв. и София - град с 2729 лв. В столицата има европроекти за над 3,5 млрд. лв.

Голямата концентрация се дължи на това, че много от фирмите с проекти са регистрирани в града. В София е и централната администрация, както и звена като агенция "Пътна инфраструктура", която получава огромни средства за пътните си проекти из страната, или "Метрополитен" и компанията "Железопътна инфраструктура", през които минават парите за метрото и за жп инфраструктурата.

✓ **Енергията - битът я пести, бизнесът не съвсем**

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=2071789>

Обвързването на енергийното потребление с brutния вътрешен продукт показва, че тенденцията на спад в консумацията на енергия през последните години не се дължи на кризата и свързания с нея спад на потреблението. Причините трябва да се търсят и в действащите 58 енергийно ефективни мерки, предприети от най-различни ведомства и финансирани по различни европейски програми или от националния бюджет.

Според европейска директива от 2006 г. всяка година страните членки трябва да докладват на Брюксел за постиженията си в областта на енергийната ефективност. Докладът за 2012 г. бе приет миналата седмица от кабинета. Той показва, че по план от 2006 г. досега е трябвало да намалим енергийната интензивност с 5%, а към края на 2012 г. са отчетени 6,4 процента.

Така ще бъде по-лесно да се постигне сегашната крайна цел - намаление на енергийната интензивност с 9% към 2016 г.

От какво обаче се получава това спестяване? Според отчета за м.г. от общо 58 енергийно ефективни мерки са действали 54. Те са разпределени в пет големи сектора - домакинства, услуги, промишленост, транспорт и селско стопанство.

Най-зле се представят селското стопанство и транспортът - там няма нито една мярка, която да е дала видим резултат през миналата година, изразяващ се в спестени количества енергия.

Домакинствата определено водят в надпреварата. През 2012-а те са спестили 412 гигаватчаса енергия, докато при услугите спестеното е 220 гигаватчаса, а в промишлеността - 272. Или излиза, че у нас бизнесът разхищава или поне не пести достатъчно, за разлика от бита.

Нищо не може да се мери със санирането

Част от спестените гигаватчаса от домакинствата се дължат на стара мярка, въведена в България още в началото на десетилетието - топлинното счетоводство. Макар че фирмите за топлинно счетоводство не се ползват с особен престиж и към тях най-често се отправят упреци за надписване на сметките, инженерните изчисления показват, че реалният ефект от възможността радиаторите да се регулират намалява потреблението на топлинна енергия с 30%.

От тях не по-малко от половината спестявания са направени, без да се влоши топлинният комфорт. На базата на общо консумираните през 2012 г. 4174 гигаватчаса топлоенергия спестяванията, дължащи се на топлинното счетоводство, са 326 гигаватчаса, твърди докладът.

Други 50 спестени гигаватчаса се дължат на нещо, което малцина са забелязали - м.г. са променени техническите изисквания към котлите за подгряване на вода с течни и газообразни горива, както и към климатичните инсталации и водните помпи.

За сметка на това 36 спестени гигаватчаса идват от широко известна програма за кредитиране на енергийната ефективност в дома - REECL.

По нея 40 млн. евро бяха отпуснати от ЕБВР на пет наши търговски банки, които да предоставят нисколихвени заеми и частично безвъзмездна помощ за дейности като изолация на стени и покриви, подмяна на дограми, смяна на отоплителни системи с по-ефективни и др.

Петте банки са Юробанк И Еф Джи, Банка ДСК, Райфайзенбанк, Уникредит Булбанк и ПроКредит Банк. При определени дейности, като например пълно саниране на жилищната сграда, безвъзмездната част от финансирането стига до 35%.

Безвъзмездното финансиране се отпуска от Международен фонд "Козлодуй".

В него се събират средствата, отпуснати от ЕС за преодоляване на последиците от ранното затваряне на малките реактори в централата.

Според отчета през 2012 г. по тази програма са отпуснати 25,3 млн. лв., които са отишли за проекти, довели до спестяване на 36,7 гигаватчаса енергия и 25 000 тона въглероден двуокис.

Нищо обаче не може да се мери със санирането на многофамилни жилищни сгради по оперативна програма "Регионално развитие". Проектът стартира миналата година и ако завърши успешно, само от санираните 180-200 сгради ще се получи спестяване на 21 500 гигаватчаса енергия, се твърди в отчета.

С това на практика ще се изпълнят докрай всички възможни енергийно ефективни мерки, които могат да се предприемат в сектора на домакинствата. За тези резултати обаче ще трябва да се чака отчетът за 2014 г.

Предприятията пестят само, когато са длъжни

Две мерки за индустрията, действали през 2012 г., са довели до спестяване на общо 272 гигаватчаса енергия.

И двете обаче нямат нищо общо с доброволността. Едната се дължи на промяна на Закона за енергийната ефективност от 2009 г. Тогава всички промишлени системи, консумиращи над 3000 мегаватчаса годишно бяха задължени да се обследват на всеки 3 години. Собствениците им пък трябваше да започнат да въвеждат мерките, предписани в обследването, в двегодишен срок от провеждането му.

В резултат на това задължение през 2012 г. в България са обследвани 71 промишлени системи. Предприетите мерки ще доведат до спестяване на 198 гигаватчаса енергия, а впоследствие - и до спестяване на 51 млн. лв. разходи годишно за собствениците на тези инсталации.

74 гигаватчаса спестяване в индустрията идват от друго задължение на собствениците на 297 промишлени системи, също въведено през 2009 г. - те са длъжни всяка година да докладват в Агенцията за устойчиво енергийно развитие какви енергийно ефективни мерки са предприели през предната година.

Отчетите им показват, че по-голямата част от тези мерки са насочени към технологичните процеси. Немалко са свързани с осветлението на производствените помещения, санирането на сградите или смяна на горивната база.

В транспорта действат общо 9 енергийно ефективни мерки, но за съжаление те не са довели до никакви конкретни резултати през миналата година. За да има някакво спестяване тепърва ще се измерва ефектът от електромобилите и от рехабилитацията на жп мрежата. В земеделието пък се очаква, отново в бъдеще време, да даде плодове специална програма за подпомагане на закупуването на ефективни земеделски машини. @

Услугите икономисаха 220 гигаватчаса

В сектора на услугите у нас през 2012 г. са действали общо 13 мерки, чиято цел е да намалят енергийното потребление. Но само две от тях са дали конкретен, измерим резултат, като и двете са свързани с изискване, залегнало в закон. Това е задължението да се обследват всички публични сгради с над 1000 квадратни метра разгъната площ и да се изпълнят предписанията, предвидени в обследването, както и задължението тези сгради да се паспортизират.

През годината са изпълнени 1191 проекта за повишаване на енергийната ефективност на такива сгради. Повечето от тях са финансирани по европейски оперативни програми. Най-много са проектите за смяна на дограма - 315, като веднага след тях се нареждат онези, предвиждащи цялостно саниране на сградата - 173. Всичко това само през 2012 г. е довело до спестяване на 80 гигаватчаса енергия.

Другата мярка е подобна с тази разлика, че предписанията за повишаване на енергийната ефективност се пишат след проверка за издаване на технически паспорт на сградата. Така през 2012 г. са потегнати 358 общински сгради и 94 държавни. Тяхното саниране също е финансирано предимно по европейски програми и ще доведе до спестяване на 140 гигаватчаса енергия.

Според отчета още през 2013 г. или най-късно през 2014 г. ще се усети ефектът от някои от останалите мерки. Например финансирането на ново улично осветление, позеленяване на обществените поръчки и др.

[Вестник Стандарт](#)

✓ И кметовете ще свиват бумагите за бизнеса

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-06-19&article=455038>

Всички кметове ще работят заедно с държавата за намаляване на административната тежест върху бизнеса. Това е много важно за фирмите, защото една немалка част от регулаторните режими са въведени от местните власти. Това обясни премиерът Пламен Орешарски на среща с Управителния съвет на Националното сдружение на общините в България. Кметовете са обещали и да съдействат и за подобряване на Закона за обществените поръчки, с което да се даде възможност максимален брой фирми да кандидатстват и да печелят търговете. От своя страна кметовете са настояли кабинетът да направи всичко възможно за намаляване до минимум опасността от загуба на финансови средства по европрограмите. "При съставяне на бюджета за 2014 г. очакваме да видим, че местните власти са приоритет, като се предвидят повече средства за капиталови разходи и изравнителни субсидии", заяви кметът на Пазарджик Тодор Попов, който е и председател на сдружението на общините. От вчера кабинетът откри активен имейл predlagam@government.bg. На него всички с отношение към проблемите от дневния ред на България могат да изпращат предложения и мнения за мерките, които трябва да предприеме правителството за подобряване на бизнес средата, социалното положение на гражданите и за възстановяването на държавността. Предложенията ще бъдат анализирани от работни групи, които премиерът ще създаде. След това те ще бъдат широко обсъдени.

Мила КИСЬОВА

✓ 163 млн. лв. за заводи и ферми

<http://www.standartnews.com/biznes-biznes/163 mln lv za zavodi i fermi-192976.html>

Предприятията и ферми получават над 163 млн. лв. за модернизация от Програмата за развитие на селските райони. Средствата ще помогнат за реализирането на инвестиции по 207 одобрени проекта по мерките 123 "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти" и 121 "Модернизирани на земеделските стопанства", съобщиха от фонд "Земеделие". По първата мярка се финансират 204 предприятия от хранително-преработвателната промишленост. Голяма част от тях са в сектор "плодове и зеленчуци".

Има проекти за пакетиране на сурови и печени ядки, масла и мазнини. Най-много средства ще отидат за предприемачи, които ще произвеждат белено слънчогледово семе, печени фъстъци, бадеми, пуканки или бутилирано и наливно олио. Одобрени са и няколко проекта за ремонт и модернизации на мандри и технологично обновяване на месопреработвателни предприятия. За модернизация на ферми са отделени 1,5 млн. лв. С тях ще се купи техника за обработка на винени лозя, ще се изгради склад за съхранение на зърно и ще се модернизира птицеферма.

✓ Регулаторът склони за 5% по-евтин ток

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-06-19&article=455001>

Парите от продажбата на въглеродни емисии ще компенсират зелената енергия

5% по-евтин ток ще плащат българите от следващия месец. Това заяви председателят на ДКЕВР Анжела Тонева ден след като премиерът Пламен Орешарски каза, че "трябва да създадем предпоставки да свалим цената на тока с 5%". Вчера от ДКЕВР представиха новия модел за ценообразуване, заради който парламентът ще трябва спешно да промени Закона за енергетиката и Закона за енергията от възобновяеми източници. Поевтиняването на тока с 5% е напълно възможно, заяви Тонева. Тя обаче предупреди, че новата цена може да влезе в сила не на 1 юли, а малко по-късно, например до 15 юли. "Постижимо е новите цени да бъдат готови до 1 юли. Ако има леко забавяне, ДКЕВР ще помоли за отсрочка до 15-о число, за да може да си свърши работата", каза Тонева. Поевтиняването на тока ще стане възможно с две основни промени. Приходите от продажба на квоти за въглеродни емисии, които постъпват в държавния бюджет, ще бъдат използвани, за да се покрива разликата между средните цени на тока и високите тарифи, на които се изкупува енергията от слънце, вятър и биомаса. Втората мярка е намаляване на разходите за т. нар. студен резерв. Това са блоковете, които не работят и стоят в готовност да бъдат включени, ако потреблението рязко скочи. За това обаче се плаща и цената е калкулирана в сметките ни. В момента студеният резерв е 1040 мегавата, но ще бъде намален на 500. От юли потребителите ще получават и нови фактури. В тях няма да бъдат изписвани добавките, а те ще влязат в цената на самия ток. Освен цената на тока в сметката ще бъде включена само цената за достъп и пренос.

Кристиан Костурков

Вести

Най-бързо вдигат заплатите в услугите. През първото тримесечие на 2013 г. общите разходи на работодателите за един отработен час за наетите от тях хора нарастват с 4,7% спрямо същия период на миналата година, обявиха от Националния статистически институт. Увеличението в индустрията е с 4,2%, а в услугите - с 4,8%. В строителството обаче общите разходи на фирмите за един отработен час са паднали с 0,4%, а в сектора "Култура, спорт и развлечения" намалението е с 2,7%. Разходите за труд се увеличават най-бързо в секторите "Хотелиерство и ресторантьорство" - 11,7%, "Държавно управление" - 10,2%, и "Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения" - 10%. Увеличението на разходите за труд обаче се забавя спрямо края на миналата година. През последното тримесечие на 2012 г. разходите за един час работа са се повишили със 7,5% на годишна база.

Фондация УниКредит подписа споразумение с Българския център за нестопанско право за партньорство през следващите 3 години, чиято цел е да насърчи бизнес мисленето сред представителите на нестопанския сектор.

Програмата за насърчаване има за цел да събере и отличи най-добрите бизнес планове, подготвени от фондации и сдружения. Фондация УниКредит ще осигурява половината от наградния фонд на конкурса в размер на 30 хил. лв. до 2016 г.

Вестник Сега

✓ "Виза": Сивата икономика в България е 30%

<http://www.segabg.com/article.php?id=647489>

Сивата икономика в България възлиза на близо 30% от БВП, показва изследване на компанията за кредитни карти Виза.

То установило, че недеklarираната икономическа дейност, известна като "сива икономика", в Европа е намаляла миналата година до 19,0% от декларираното производство спрямо 19,3% през 2011 г. Изследването показва още, че благодарение на подобрената икономическа среда и прилагането на мерки за борба с измамите паралелната икономика тази година може да е най-малката от десет години насам и да възлиза на около 18,5% от общия БВП на ЕС, Норвегия, Швейцария, Турция и Хърватия.

В абсолютни цифри изследването на професора по икономика Фредерих Шнайдер от университета Йоханес Кеплер в Линц, Австрия, установило, че незаконната работа и недеklarираните трансакции представляват около 2,175 трилиона евро (2,85 трилиона долара). Строителството и търговията са секторите с най-голям дял на недеklarирания

труд и плащания, се казва още в изследването. То стига до извода, че явлението е много по-широко разпространено в Източна и Централна Европа, като паралелната икономика в България, Хърватия, Естония и Литва възлиза на близо 30% от БВП. За да изчислят размерите на сивата икономика, учените основават изчисленията си върху макроикономически данни и статистически прогнози.